

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

Ecclesiasticæ reformationis rectus ordo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

Roma. x.

PAulus doctor gentiū, Israelitas pstringens, suos secū
dū carnē cognatos, Mosaicæ legis emulatores, Vo
lūtas (inqt) cordis mei & obsecratio apd deū sit illis in
salutē. Testimoniū em phibeo illis, q̄ emulationē qdē id
est, zelū dei hnt, sed nō scdm sciam. Ignorātes em iustitiā
dei, & suā uolētes cōstituere, iusticiæ dei nō sunt subiecti.
Hæc sane aplica uerba, Reuerēdissime in Chro pf & dñe,
priceps q̄q̄ illustrissime, si propi^o spectēt, curiosusq̄ time
mur, nō min^o ferme hoc nro æuo in q̄ plurimos germa
niæ procures, uirosq̄ insignes, cōueniet proferre, q̄ olim
ea ap̄ls, ip̄s cōgrue iudeis obijciebat. Pari em studio omēs
Christianam optant tueri libertatē, dolētes pariter (qd̄ eg
dē uere dolēdū est) uenustissimā illā genuināq̄, olim san
ctæ ecclīæ faciē, usq̄ adeo mō eē cōspurcatam, atq̄ iccirco
psequēdi laudib^o, q̄ zelū dei ondetes, eā pristino suo de
cori restituere conāt. Sed qd̄ Corīthiis idē ipropat ap̄ls
Laudo (inqt) uos, in hoc nō laudo, ita profecto bona pars
germanorū laudāda est, pro bono suo zelo, uerū eadē q̄q̄
uituperāda, q̄a eorū plurimi zelū qdē dei hnt, sed nō scdm
sciam. Nā dū ecclīæ reformatiōi inhiāt, a ueritate fidei de
ficiūt, ap̄lci testimoniū imemores, q̄ clare asserit, iustitiā dei
nō mō in fide, uerū etiā ex fide eē, Deficiētes itaq̄ a fide, iu
stitiā dei ignorēt necesse est. Porro iustitiā dei ignorantes
suāq̄ querētes statuere iustitiā, testāte ap̄lo, iustitiæ dei nō
sunt subiecti, Ac proiñ nimis seruituti diabolicæ (necesse
est) maneāt addicti, Prorsus igit̄ execrādi sunt q̄ oīm fere
hæresum, in unā q̄si sentinā cōgestā colluuiē (Lutheranā
dico pfidiā) sectātes, dei ecclīam (cui^o fides p̄cipuū funda
mētū est) rdformare simulāt, q̄si ecclīasticę reformatiōi ip̄i
efficaciter coopari nequeāt, nisi pri^o hereticę prauitati col
la submittāt. Vt aut̄ q̄ tēdimus, capiat̄ facili^o, exēplis rem
agamus. Si circa exegas, defunctorūq̄ sepulturas, ferme in
satiabilis sit parrochorū aliorūq̄ sacerdotū cupiditas, nūqd
ad horū obsistēdū abusib^o, pfidis ad herēdū erit hoib^{us} q̄
docēt nullū eē purgatoriū, & proiñ pro defunctorū nō esse
orandū, Quid em est hoc aliud dicere, q̄ tollat̄ abusus &

Philip. iij.

inducat puerfa heresis. Rursus si sacerdotes circa altaris obla-
 tiones, ac etiam circa stipendia celebrantium, nimis propense sint cu-
 pidi, nunquid ideo ad eam uersionem deueniendum est, ut despera-
 tissimo cuique credamus, asserenti in officio missae, nullum esse sacri-
 ficiū: nullā propterea oblationē, sed nudū dūtaxat sacramentū:
 nihil proficiēs defunctis: sed & inter uiuos, solis eucharis-
 tiam sumētib⁹, aliqd afferre salutis? Si propterea uiri ecclesiastici
 nimis auide ex sanctōꝝ reliquijs, eorūq; uenerationib⁹, pecu-
 niarū emolumēta aucupant, nunquid ergo ad horū obuian-
 dū cupiditati, adhærēdū cēsebimus docētibus, sanctōs nō esse
 inuocandos: neq; eos ad int̄pellandū pro nobis esse idoneos
 patronos? Nunquid ad huic medendū uitio, par erit glorio-
 sissimā dei genitricē pristino spoliare honore, & nō aliq; eā
 atq; mulieres alias uenerari, spurco ore et sacrilega lingua
 dicētes, Beata uirgo mulier est sicut aliae mulieres, de q̄ uti-
 q; scriptū est, Benedicta tu inter mulieres, de q̄ in sacro euā-
 gelio legim⁹, Ecce em̄ ex hoc beatā me dicēt oēs gēratio-
 nes. Ex infinitis pene silibus, illustrissime princeps, pauca
 q̄dā in mediū attulim⁹, ex q̄bus sine magno negotio gli-
 bet agnoscere queat, q̄ puerlo ordine Lutherani ad refor-
 mādā eccliam cōspirāt. Nā certissimā mortē inferūt, dum
 morbū conant auertere. Qd̄ pfecto clare intelligēs sacra
 Cēsarea maiestas, diuino acta cōsilio, plurimū iudicauit in-
 teresse discriminis, int̄ reformationē ecclīe quā illi cupiūt
 et fidei nup̄ collapsę restorationē, quā sua serenissima ma-
 iestas, p̄cipua sollicitudine intēdit, nō ignorans pfecto, q̄
 sit impossibile, sine sincera fide ad sanctōs mores puenire, p-
 be q̄q; callēs, q̄ ridiculū sit fidē (q̄ totius ecclīe totiusq; spi-
 ritualis ædificij unū atq; originale ē fundamētū) destruere
 & sanctōs in ecclia mores uelle plantare. Etenim q̄ sic agunt,
 his apprime siiles sunt, q̄ domū ruinosalē cupiūt stabilire,
 & simul eidē nitunt fundamētū auferre. Quo sane absur-
 di⁹ nihil dici p̄t. Et qdē ea q̄ uolum⁹, facile intelliget, q̄sq;
 dignat̄ aduertere, magnitudinē criminū, etiā in pessimis
 morib⁹ nō prius uerā fidē excludere, neminē etiā cōstitu-
 ere hereticū, q̄ diu male sese agere fateat, & id qd̄ iniq; agit

Cæsaria ma-
 iestas.

Crimina non
 tollunt fidem

Ecclesiasticæ reformationis rectus ordo.

minime sibi licere agnoscit. Quæ aut in clero gradis sit
p symoniã, p adulteria, p alia q̃q̃ crimina mor̃ corruptio,
nō tñ eccl̃iastici ita suos defendūt erratus, ut q̃ cōmittunt
scelera, licere sibi existimēt, ac in hoc rectā fidē retinent, q̃
pfecto nō min⁹ principiū ē spiritualis uitę in aīa, q̃ sit cor
principiū naturalis uitę in corpore. Quo circa quātūlibet
spūalis uita p corruptionē morū langueat in hoīe, despe
rādū tñ nō est, si talē (de q̃ dixim⁹) rectā fidē habuerit. Quā
em̃ credit minime sibi licere, q̃ facit, suadere poterit ei qd̃
rectū est, vñ ad uitę integritatē reducibilis est. Qd̃ reuera
sine fide impossibile ē, id qd̃ manifesto exēplo intueri lice
bit. Lutherani sc̃tis pristinū honorē subtrahūt, sacras ima
gines extermināt, uirgines deo dedicatas, monachis mñi⁹
monialr̃ iungūt, purgatoriū negātes, pro defunctis orare
rennuūt, deniq̃ ch̃rianae lib̃tati fidētes, nulli sup̃ioritati pa
rere curāt. Ab his q̃so & s̃sibus scelerib⁹, quō abstinebūt
q̃ diu hæc sibi licere p̃tinaciter asseuerāt. Profecto nunq̃,
Nā ut de ei⁹ uita desperat, q̃ morbū nō sentit, sic insanabi
lis est, q̃ culpā nō recognoscit. Op̃æpciū igit̃ nimis est, ta
les errores p̃ rectā fidē antea corrigi, q̃tenus imprimis cri
mina deserant, & eis tadē extirpatis, boni mores resartiāt
Ex q̃bus p̃spiciū relinquit, q̃ sc̃tē decreuerit sacra impialis
maiestas, imprimis instaurādā eē rectā fidē, q̃ instaurata,
liberior, securior, efficaciorq̃ in eccl̃ia ad morū correctio
nē foret accessus. Qd̃ profecto nisi fieret, nullaten⁹ prospe
rū, humani conatus, sunt habituri successum. Nimir̃ haud
aliter, q̃ si qs (ut in puerbio est) añ eq̃s posuerit curꝝ. Quæ
igi intur eccl̃ia, id quod inficiari non possumus, p̃ uniuersū
sum plurima p̃perā agant, scādala q̃q̃ cōtingāt grauissima
hæc tñ obsecro ita emendent, ut imprimis añ oīa recta fi
des incōcussa custodiat. Nūc ꝑo gratiosissime dñe ac prin
ceps illustrissime, post longā eccl̃iasticæ reformatiōis red
ditā rōnem, iustū est ut ad te tui Iacobi, tui deuotissimi ser
uuli Hocstrati redeat oratio, Venit etem̃ in manus ñras
cuiusdā Lutheranae uesaniæ alūni libellus, sc̃tōꝝ p̃is cul

Ecclesiastica reformationis rectus ordo.

toribus nimis iniquis, in sc̃tōs q̃q; & dei eccliam apprime blasphem⁹, tā piculosis deniq; respus errorib⁹ ut pro debito officij ñri, talē libellū sine iusta reprehensiōe in sc̃tōs grassatū eē nephariū iudicauerim. Arrepto igit calamo, missis contumeliosis & quibus undiq; scatet libellus ille maledictionibus refecatis, deinde plerumq; uerbis superfluis ad rem nihil facientibus, ea dumtaxat in propria forma, bona fide in mediū attuli, q̃ doctrinali r̃sione digna uidebant. Porro q̃ lector clar⁹ inter nos posset ferre iudiciū singulis p̃fati libelli, aduersus sc̃tōrū uenerationē obiectionib⁹, singulas r̃siones ex ordine apposui. Qd̃ quidē dū ccepissem, mox tu un⁹ occurristi ornatissime Archip̃sul aptissim⁹ sane, cui potissimū hūc uigiliā ñrā dedicārē laborē cū sis ip̃e sc̃tōrū cultor studiosissim⁹, nēpe cui hoc anno satis nō fuit, in sc̃tā Colouiēsi ciuitate, sub tuis utiq; fœlicissimis auspicijs, g̃nali splēdidissimāq; p̃cessiōe, sc̃tōs illic corporāl̃ q̃scētes eē honoratos, qñ & tu ip̃e pro religiosa tua pietate etiā in eadē deo & hoīb⁹ p̃dilecta ciuitate alterā silemq; adderes processionē, cui p̃ tua piētissima deuotionē nō sine magna Ch̃ri fidelīū ædificatiōe iterfuisi, hūc igit ñm laborē sibi dedicatū beniuolo uultu suscipe, ñm q; cōuentū (ut sp̃ fecit) benigno fauore proseq̃ dignē, tua reuerēdissima eadēq; graciosissima d̃natio, quā de⁹ optim⁹ maxim⁹ p̃ Nestoreos annos cōseruare dignē incolumem. Tu uero cādide lector, hasce ñras (p̃cor) lucubratiūculas, pro honore sc̃tōrū, pia intētiōe & scholastico stylo conscriptas, boni consule. Vale.

Antiquorū h̃reticorū dissoluunt argumēta
VT aut in processu cōgruētiori ordine procedat, ope reprecīū uideēt antiq̃ h̃reticorū g̃nales (q̃s cōtra uenerationē inuocationēq; sc̃tōrū effinxerūt) inducere rōnes, earūq; dissolutōes singulis annectere. Proinde ut conuenienter id fiat h̃retici loquant.

¶ Deus iuramēto firmauit sese facturū satis petitionib⁹ HERETICI.
ñris qñ inqt, Amen amē dico uobis, qcq; petieritis p̃rem